

žena novej doby

Návrat Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej do Banskej Štiavnice

„Som presvedčená, že keby som svoju prácu vydala po francúzsky alebo po anglicky, ocenili by ju. Ale nariekať netreba. Nie som sama v takej situácii. Je to len jeden moment z tradičného zápasu úsilia o priblíženie sa k svetovosti s domácimi malými pomermi a úzkymi obzormi.“

Alžbeta Gwerková-Göllnerová

Najskôr zakázali knihu, potom zavraždili jej autorku.

Dr. Alžbeta Gwerková-Göllnerová (1905-1944) prišla koncom tridsiatych rokov minulého storočia do Banskej Štiavnice ako manželka známeho maliara Edmunda Gwerka. Už tento fakt vzbudzoval veľký záujem. Aká je tá, ktorú si majster po mnohých ľúbostných vzťahoch konečne vyvolil? Nepodobala sa miestnym kráskam a jej názory na úlohu ženy v spoločnosti boli v rozpore so silnejúcou klérofašistickou orientáciou slovenských politických elít. Doktorka Gwerková po štúdiu na Karlovej univerzite v Prahe a stáži na parížskej Sorbonne opustila sľubne sa rozbehajúcu kariéru na Komenského univerzite v Bratislave a začala učiť na banskoštiavnickom Gymnáziu Andreja Kmeťa. Bola autorkou a editorkou obsiahlej knihy Žena novej doby, zameranej na výchovu demokratickej ženy, ktorá vyšla v dvoch vydaniach. Po vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1938 však knihu zakázali. Dr. Alžbeta Gwerková-Göllnerová sa pustila aspoň do demokratickej výchovy mládeže. Vzbudzovala nadšenie svojich študentov a študentiek a nenávisť niektorých prorežimných kolegov. Po vypuknutí Slovenského národného povstania na jeseň roku 1944 sa angažovala v miestnom antifašistickom odboji. Zatkli ju a skončila v masovom hrobe v Kremničke.

Výstava vychádza z nových archívnych výskumov a rozhovorov s pamätníkmi. Ponúka prvé obsiahlejšie stretnutie so ženou, ktorá pozitívnym a progresívnym spôsobom ovplyvnila život nielen v Banskej Štiavnici. Osobnosť Dr. Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej si budeme prostredníctvom špeciálnych bannerov pripomínať aj na desiatich miestach spojených s jej životom v Banskej Štiavnici a okolí, v Banskej Bystrici, Kremničke a v Bratislave.

Kontakt: Anna Grusková (annagruskova@gmail.com, 0905810038), Iveta Chovanová (chovanovaiveta@gmail.com, 0907076645) zenanovej doby.wz.sk / [facebook/zenanovej doby](https://facebook.com/zenanovej doby) / banskastanica.sk / [facebook/BANSKA ST A NICA](https://facebook.com/BANSKA ST A NICA)

17/5 – 30/6/2019

Galéria PARTER BSC
ul. A. Gwerkovej-Göllnerovej 6,
Banská Štiavnica

Produkcia:

Reminiscencie v spolupráci
so Slovenským banským múzeom

Námet, výskum a koncepcia:

Anna Grusková

Kurátorky:

Anna Grusková, Iveta Chovanová

Odborná spolupráca:

Iveta Chovanová, Alena Bolfová, Magdalena Bystrzak

Výtvarné riešenie a realizácia:

Matúš Lányi

Archívne materiály poskytli:

Slovenské banské múzeum, Slovenský národný archív,
Štátny archív v Banskej Bystrici, Štátny archív v Banskej Bystrici
– pracovisko Archív Banská Štiavnica, Múzeum Slovenského
národného povstania v Banskej Bystrici, Slovenská národná
knihnica v Martine, Horehronské múzeum v Brezne a Památník
národného písomníctva v Prahe

Sprievodné podujatia:

– lektorské sprievody kurátoriek podľa dohody
(termíny nájdete na FB stránke výstavy)
– workshop pre študentov stredných škôl
(Si žena/muž novej doby? s Dr. Gabrielou Dudekovou
z Historického ústavu SAV v Bratislave)

Otvorené:

Výstava je prístupná
od 18. mája do 30. júna 2019 v dňoch:
štvrtok a piatok 13.00 hod. – 17.00 hod.
sobota a nedeľa 14.00 hod. – 18.00 hod.
individuálne podľa dohody
cez Facebook/BANSKÁ ST A NICA

re
mini
scen
cie
reminiscencie.sk

Slovenské
banské
múzeum

u.

fond
na podporu
umenia

Výstavu z verejných
zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

BANSKÁ ST A NICA
CONTEMPORARY

Galéria Parter BSC
banskastanica.sk

Almázia

BANSKÁ ŠTIAVNICA
MESTO KULTÚRY 2019

Banskobystrický
samosprávny
kraj

Bakomí

Súkromná
základná škola